

kái díszítették a falakat. Pesti László bemutatta legújabb kiadványát, melyet szintén Kerékgyártó László készített és az építészeti emlékek sorozat második része. (Részletesen lásd a Könyvespolc rovatban.) Az egész esemény egy kis állófogadással zárult.

Ezután többen átsiettek a Képzőművészeti Egyetemre, ahol Varga Nándor Lajos grafikai gyűjteményéből rendeztek kiállítást a könyvtár folyosóján. A ritka és szép lapokat, köztük sok japánt is, az elhunyt művész és professzor leánya, Varga Lea bocsátotta a kiállítás céljára, a válogatás König Róbert értő munkáját dicséri. A kiállítás március folyamán volt látható.



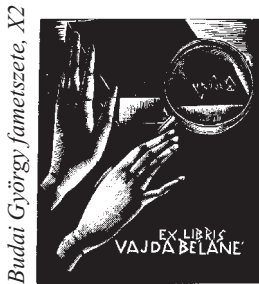
Az *ex libris történetéről* írt tanulmányt OROSZ ANDREA. A szerkesztőségünkhöz eljuttatott, illusztrált írásműben alapos kutatómunkával foglalta össze mindazt, amit az eddig megjelent forrásmunkák a magyar könyvjegy történetéről közöltek. Dolgozata hasznos forrásmunka lehet a közönség számára az ex librisrel való megismerkedéshez.



A Szombathelyi Képtárban 2007 február 8-án nyílt meg a *Magyar grafika fénykora* c. kiállítás, mely a Pittmann-féle gyűjteményből került összeállításra.



2007-ben van Buday György grafikusművész 100. éves születésnapja.



Budai György fametszete, X2



Budai György fametszete, X2+T



Az előző számunkban már ismertetett Szent László a lovagkirály pályázat határideje 2007 április 30. volt.

## LAPSZEMLE

A Balaton partján megjelenő SZEMESI MIÚJSÁG c. lap nem tartozik a kisgrafikával foglalkozó kiadványok közé. Hogy a 2006/17. számában megjelent illusztrációval foglalkozunk, arra nemtetszésünk érzése kötelez.

Helyes dolog, hogy olvasóikat az év végén jókívánatokkal köszöntik, az is szót érdemel, hogy erre Fery Antal, a kisgrafika halhatatlan mesterének egy fametszetét használják fel. Véteknek tekintendő azonban az alkotó szellemi hagyatékának elrontása! A képbe erőszakolt gyarló szöveg ugyanis az évszám szerint azt sugallja, hogy ez a művész mostani alkotása, pedig Fery Antal már 1994-ben elhunyt. Íme egy példa arra, hogy a cél nem szentesítheti az eszközt!



A szlovéniai OBVESTILA 169. számában a sok magyar gyűjtő által jól ismert néhai rigai professzorról, Peteris Upitisről közölt cikket Rajko Pavlovec. Az egykori budapesti kongresszusunkon is jelen volt lett grafikustól 3 fametszetet is közöltek.



A szlovéniai folyóirat, az OBVESTILA, 170. számában három magyar vonatkozású kisgrafikát is közöl: Vecserka Zsolt fametszete mellett Andruskó Károly két linómetszete is ékesíti a kiadványt. A lap ezúton közli, hogy exlibris-társaságuk 2007-ben ünnepli majd megalakulásának 40. évfordulóját.



Salamon Árpád linómetszete, X3



A dániai egyesület EXLIBRIS NYT c. közleményeinek 2006/2. és 3. számaiban árverési hirdetmény jelent meg, melyben 25 csomagban 10 európai művész alkotásaiból készült összeállításokat kínálnak. Az egyetlen hazánkfia, Diskay Lenke, akinek 10 fa- és linómetszetét 25 dán korona értékkel tüntették fel.



A Tokióban megjelenő THE NIPPON EXLIBRIS ASSOCIATION NEWSLETTER 137. száma a megszokott terjedelemben, 16 oldallal jelent meg. Az exlibris-újságok közül kiemelkedő módon gondoskodnak számunkra és minden európai olvasójuk számára a nehéz japán szöveg megértéséről. Az angol nyelvű tartalmi kivonat ugyanis 4 oldalas, így a lap terjedelmét a negyedével növeli.

Cikkeik majdnem kizárólag a japán exlibris-művészetről szólnak. Kivétel most az ukrán K. Antioukin, akinek 60-70 darabos, sok női idomot tartalmazó rézkarc-életművéből kilencet képben is bemutatnak. Cliff Parfit az ex libris jövőjéről közölt cikket. Írása szerint az iskolákban kell kezdeni a könyvjegy megkedveltetését, új gyűjtők toborzását.



A holland EXLIBRISWERELD 2006/4. számában szellemes csoportképet közölt a svájci kongresszus résztvevőiről. Egy élelmes fotós ugyanis „lekapta” a résztvevőket, amint éppen egy széles lépcsőn lefelé haladnak, így külön beállítás nélkül minden résztvevő jól látható.

A magyar kisgrafikát érinti Han Welman cikke, melyben Vén Zoltán 2004-ben készült rézkarcát mutatja be. A Sparke német gyűjtő nevére készült ex librisről szóló cikk ismertetésére még visszatérünk.



A Bécsben megjelenő MITTEILUNGEN DER Ö.E.G. 2006. decemberi száma tanulságos melléklettel jelent meg: Olyan űrlap fogalmazványát adták közre, melyen a gyűjtő és művész megállapodhat ex libris készítésére. A lapon a mérettől a határidőn át az árig minden feltételt szerepel. A német és angol nyelvű űrlap másolata Titkárunktól igényelhető.



A L'EX-LIBRIS FRANÇAIS 2006. második felében kiadott kettős (240-241.) száma két érdekes cikket közöl a könyvjegy történetének kutatói számára. Az első azt nyomozza, mikor látott napvilágot az első orosz ex libris. A másik írás az orosz nemesség pompázatos könyvjegyeit tekinti át. A modern alkotásokat is nagy számban, színes változatban is közlő lap a sajtószemle új formáját választotta. Nemesak ismerteti az országok exlibris-újságjainak tartalmát, hanem kicsinyített formában a címlap képét is megjelenteti. (Itt láttuk a többiek között a KISGRAFIKA múlt évi 2. számát is.) Könyvismertető rovatukban ugyancsak képpel is bemutatják a hozzájuk érkezett kiadványokat. Itt szerepel Fery Antal alkotásjegyzéke is. Írásuk elismeréssel szól a kiadvány jelentőségéről, kiemelve, hogy a

neves magyar művész ősei a francia forradalom idején vándoroltak ki Morvaországba és onnan hazánkba.



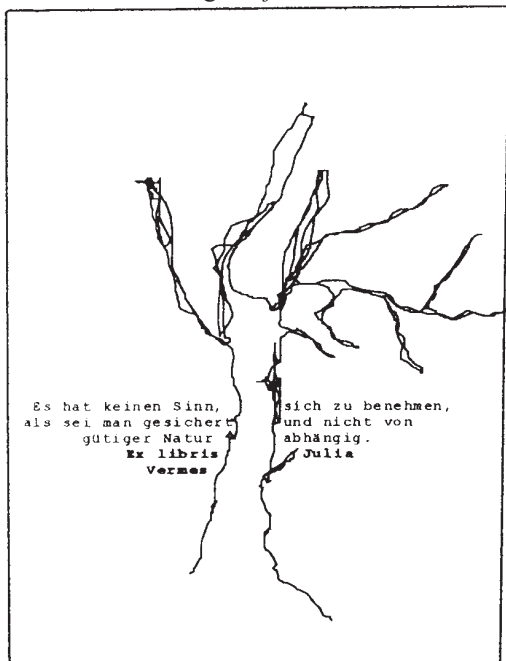
A MITTEILUNGEN DER D.E.G. 2006/3. számában *Klaus Thoms* cikke érdekes részleteket közöl arról, milyen körülmények között festette meg 1632-ben Rembrandt híres Dr. Tulp anatómiája c. festményét. 1605-ben jelent meg Cervantes Don Quijote c. regénye, mely a Biblia mellett a világ egyik legtöbb-ször lefordított műve. A németországi Goslar városban nemrég múzeum nyílt, melyben a regénnyel és hőseivel kapcsolatos valamennyi elérhető dokumentumot kiállították. Itt közel 1200 ex libris is látható. Mivel hazánkban is sok ilyen témájú lap készült, ott magyar alkotók műveinek jelenlétére is számíthatunk.

Az 1963-tól kezdődően kiadott DEG-évkönyvekről és egyéb kiadványaikról 2 oldalas jegyzéket közölnek, a művek tartalmának és árának megjelölésével. Ez utóbbit ez alkalomra lényegesen csökkentették. Az évkönyvek eredeti kisgrafikákat is tartalmaznak, mint a Vén Zoltán munkásságával is foglalkozó 1983-as kötet. Ára most 26 euro.

*Manfred Neureiter* meleg hangú cikke elismeréssel szól a Fery Antal életművét tartalmazó magyar kötetéről. Helyesli, hogy a mester életútja angol nyelven is olvasható. Nagyon jól szerkesztettnek találja a *Fery Veronika* által összeállított alkotásjegyzéket.



A művelődéstörténet iránt érdeklődők figyelemre méltó cikkeket találhatnak a svájci SELCEXPRESS 66. számában. *Jo Kuhn* luxemburgi szerző az olvasójegyek történetét tekinti át. További írások, kisgrafikák a németországi zsinagógák múltját és jelenét idézik fel. *Vermes Júlia* cikke *Robert Walser* (1878-1956) svájci író életéről és műveiről szól. Míg élt, nem ismerték el, felfedezése halála után következett be. Az ő írásművészete ihlette meg *Tanja Grimm-Raabe* művésznőt,



akinek egyik, sajátos hangvételű lapját be is mutatjuk. (A gépelt szöveg stílszerű fordítását érdeklődéssel várjuk.)



A finn EXLIBRIS ABOENSIS 56. számában a fáradhatatlan *Leila Lehtiranta* két hosszabb cikket is közöl. Az egyikben 9 illusztráció kíséretében ismerteti *Juhani Vikainen* munkásságát,

közölve 20 fametszetű ex librisből álló alkotásjegyzékét. A másik cikke szegedi utazására emlékezve bemutatja az ott megjelent Szegedi Kisgrafikák c. minikönyvet.



A Finnországban 2007. február 7-i dátummal megjelent EXLIBRIS ABOENSIS 57. száma előkelő helyen közli *Vén Zoltán* újévi lapját *Leila Lehtiranta* kísérő soraival. Egy további cikkében az író a Kalevala-illusztrációkat veszi számba, magyar műveket nem említve. Írását hat illusztráció kíséri.

A lap 6. oldalán *Nagy László Lázár* Don Quijote-lapját közölték. Az 1977-ben készült C3 lap a magyar művész 584. alkotása.

A fáradhatatlan *Lehtiranta* még további két cikkével szerepel e lapszámban. A hosszabb írásában *Tóth Rózsa* szegedi grafikusművészt mutatja be arcképe és négy linómetszetű ex librisének közlésével. (Olvasóink elnézését kérjük, hogy a cikk részleteit nem közöljük. Az angol nyelvű tartalmi kivonat ugyanis nem közölt részleteket.)

Egy egész oldalt tesz ki e számban a 2010-ben a törökországi Ankarában rendezendő 33. nemzetközi exlibris-kongresszus előzetes programja. A sietős közlés azért meglepő, mert még az azt megelőző 32. találkozó sem zajlott le.



A katalán egyesület EXLIBRIS c. lapjának 33. száma pompás külsővel, rendkívül gazdag tartalommal jelent meg. Teljes terjedelmét *Alexandre de Riquer* (1856-1920) festő, grafikus és



*Alexandre de Riquer grafikái*



költő kisgrafikai munkásságának szentelték. A művész ex libriseit 1880 és 1903 között alkotta meg. Ezek száma: 142, melyből 61 rézmetszet, 77 klisé-lap és 4 egyéb technikával készült. Ezekből 119 kisgrafikát eredeti méretben és színben láthattunk is a kiadványban. A művész lapot készített többek között az exlibris-irodalom neves művelőjének, Leiningen-Westerburg grófnak és XIII. Alfonz spanyol királynak is. Grafikai lapjaiért az 1888. évi barcelónai világtkiállításon második díjat, a chicagói és madridi kiállításokon pedig az első díjat nyerte el.